

АНОТАЦІЯ

На сьогоднішній день вірусні хвороби кукурудзи наносять значні збитки аграрному сектору економіки по всьому світу. І хоча Україна є аграрною державою і попит на кукурудзу на внутрішньому та зовнішньому ринках є дуже високим, дослідженню та вирішенню проблеми вірусних хвороб кукурудзи, що призводять до значних втрат врожаю, майже не приділяється увага.

Під час нашого дослідження було проведено візуальне обстеження промислових посівів кукурудзи в трьох областях України: Київській, Вінницькій і Черкаській та відібрано зразки уражених рослин. Соком хворих рослин, відібраних у Київській області, були механічно уражені рослини-індикатори, що дало нам змогу стверджувати про вірусну природу збудника та його здатність до механічної передачі. За допомогою імунохімічних методів досліджень на кукурудзі в Україні ідентифіковано два віруси: вірус карликової мозаїки кукурудзи та вірус мозаїки пшениці Високих Рівнин у зразках відібраних в Київській та Вінницькій областях відповідно.

Отримані дані були підтверджені електронномікроскопічними дослідженнями, в соку хворих рослин ми виявили нитковидні вірусні частки типові для Потівірусів, представником яких є ВКМК, і сферичні частки діаметром біля 140 нм, що типово для Емаравірусів, представником яких є ВМПВР. Присутність ВМПВР в дослідних зразках було підтверджено за допомогою молекулярних методів, зокрема, зворотньо-транскрипційної полімеразної ланцюгової реакції.

Також, під час нашої роботи були визначені потенційні переносники вірусу карликової мозаїки кукурудзи в Україні, а саме попелиці *Rhopalosiphum maidis*.

Кваліфікаційна робота викладена на 52 сторінках, проілюстрована 20 рисунками. Список використаних джерел включає 49 робіт.

Ключові слова: кукурудза, фітовіруси, ВКМК, ВМПВР